

Psykisk funktionsnedsättning

Överenskommelse

För samverkan mellan kommunerna i Kalmar län och Region Kalmar län

2024

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Innehåll

Bakgrund.....	3
Nationella riktlinjer och nationellt kunskapsstöd.....	3
Definition	4
Målbild nära vård Kalmar län	4
Syfte och mål	6
Ledning och styrning	6
Ansvarsfördelning kring personer med psykisk funktionsnedsättning.....	7
Gemensamt ansvar	8
Personer med samsjuklighet.....	8
Samordnad individuell plan.....	8
Samverkan vid utskrivning från slutna hälso-och sjukvård.....	8
Arbetsrehabilitering.....	9
Våld i nära relationer.....	9
Suicidprevention.....	9
Brukarmedverkan.....	10
Uppdelat ansvar	10
Stöd till vuxna anhöriga/närstående	10
Kommunernas ansvar	10
Region Kalmar läns ansvar.....	11
Stöd till barn som anhöriga	11
Kommunernas ansvar	11
Region Kalmar läns ansvar.....	12
Bostad.....	12
Hälso-och sjukvård, habilitering, rehabilitering och hjälpmedel.....	12
Kommunernas ansvar	13
Region Kalmar läns ansvar.....	13
Hjälpmedel	13
Kommunernas ansvar	13
Region Kalmar läns ansvar.....	13
Personligt ombud.....	14
Sysselsättning.....	14
Uppföljning.....	14
Former för hur samverkansproblem mellan parterna ska lösas.....	15
Gemensamma överenskommelser.....	16
Ändringshistorik	17

Bakgrund

Kommuner och Regioner¹ är skyldiga att ha överenskommelser om samarbete när det gäller personer med psykisk funktionsnedsättning. Överenskommelsen omfattar även enskilda aktörer som kommuner och region har slutit avtal med.

Regionen ska ingå en överenskommelse med kommunen om ett samarbete i fråga om personer med psykisk funktionsnedsättning. Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen. (16 kap. 3 § HsL)

”Kommunen ska ingå en överenskommelse med regionen om ett samarbete i fråga om personer med psykisk funktionsnedsättning. Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen” (5 kap. 8a § SoL, ändrad genom SFS 2009:981).

Nationella riktlinjer och nationellt kunskapsstöd

Kommuner och regioner ska basera och utveckla arbetet genom en kunskapsbaserad praktik.

Denna grundar sig på

- bästa möjliga och tillgängliga vetenskapliga kunskap
- brukarnas erfarenheter och önskemål
- professionens erfarenhet och yrkeskunskap

Till vår hjälp i detta arbete har vi Socialstyrelsens nationella riktlinjer som anger vilka insatser som huvudmännen i första hand ska genomföra för personer som omfattas av överenskommelsen. Nationella riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd och riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende, är viktiga exempel på detta. Nationella vård- och

insatsprogram utvecklas kontinuerligt inom området. ¹Dessa riktlinjer och program ska följas i all samverkan.

Definition

Det är vanligt att psykiska sjukdomar och syndrom leder till psykiska funktionsnedsättningar. En psykisk funktionsnedsättning innebär att man har en nedsatt förmåga att fungera psykiskt eller intellektuellt. Det kan vara i olika grad och påverka livet olika mycket.²

En funktionsnedsättning innebär en påverkan på personens relation till sin omgivning, exempelvis i svårigheter att klara sig själv i det dagliga livet och begränsande delaktighet i arbetslivet, i sociala relationer, i fritids- och kulturaktiviteter, i utbildning och i demokratiska processer.

Målbild nära vård Kalmar län

Den gemensamma målbilden visar riktningen för omställningen till nära vård i Kalmar län. Region Kalmar län och länets 12 kommuner har ställt sig bakom målbilden.³

Målbilden för omställningen till nära vård i Kalmar län sammanfattas i budskapet: Tillsammans skapar vi hälsa och trygghet för hela livet! Denna målbild visar

¹ [Nationella vård- och insatsprogram \(vardochinsats.se\)](http://vardochinsats.se)

² [Psykisk hälsa - Nationellt kliniskt kunskapsstöd \(nationelltklinisktkunskapsstod.se\)](http://nationelltklinisktkunskapsstod.se)

³ [Målbild för Kalmar län - För vårdgivare Region Kalmar län](#)

riktning för utvecklingen av hälsa, vård och omsorg för regionen och länets 12 kommuner.

Vi utgår ifrån invånaren som vi har framför oss och hens behov, resurser och individuella förutsättningar. Hälsa, vård och omsorg är något vi skapar tillsammans med invånaren. Invånaren är alltid delaktig och använder sina egna resurser och drivkrafter.

Målbilden ska vi uppnå genom att arbeta tillsammans över organisatoriska gränser med tillit till varandra. Alla inblandade aktörer tar ansvar för att invånaren känner sig trygg och upplever att arbetet för hälsa, vård och omsorg är samordnat. I det ingår att kroka i varandras arbete och överbrygga eventuella mellanrum och hinder tillsammans. Fyra utvecklingsområden har identifierats i vårt gemensamma omställningsarbete:

Nära vård handlar om att skapa förutsättningar för invånaren att bedriva egenvård. Invånaren efterfrågar och förväntar sig att kunna sköta mer själv, på ett flexibelt och tillgängligt sätt. Många invånare kan använda sina egna resurser och drivkrafter för att sköta sin vård och hälsa, ibland med hjälp av digitala verktyg. Tillsammans med invånarna utvecklar vi tjänster som bättre motsvarar invånarnas behov.

Vi arbetar med hälsa, vård och omsorg utifrån från ett person- och familjecentrerat arbetssätt. Det innebär att vi utgår från invånarens behov och resurser, lyssnar till invånarens berättelse och ställer frågan "vad är viktigt för dig?". Vi tar vara på styrkor och förmågor och låta närstående vara delaktiga. Att arbeta person- och familjecentrerat handlar om att se människan som en helhet och inte behandla olika problem eller diagnoser separat.

Vi har ett hälsofrämjande perspektiv inom alla verksamheter. Allt arbete utgår från invånarens hälsa, behov, livssituation, förmåga och resurser. Medarbetare och organisationer arbetar aktivt med fokus på att främja det som är friskt och hälsosamt, förebygga ohälsa och sjukdom samt främja goda livsvillkor. En väl fungerande samverkan leder till att till det hälsofrämjande innehållet får mer plats i det löpande arbetet.

Regionen och länets kommuner arbetar gemensamt för att hälsa, vård och omsorg samordnas utifrån invånarens behov. Invånarens situation är den gemensamma utgångspunkten, inte gränsdragning eller ansvarsområden. Inom nära vård är relationskontinuitet viktigt. För invånaren, för en fungerande samverkan mellan olika professioner samt för effektiviteten i systemet som helhet. Samverkan, relationskontinuitet och samordning är särskilt viktigt i vård och omsorg för invånare med komplexa behov.

Syfte och mål

Syftet med denna samverkansöverenskommelse är att:

- Ge förutsättningar för god kvalitet i vård och omsorg och förbättrad hälsa, för alla personer, oavsett ålder, som på grund av psykisk funktionsnedsättning behöver insatser från kommunen och Region Kalmar län.
- På ett övergripande sätt klargöra ansvarsgränserna gällande hälso- och sjukvård, omsorg och stöd kring personer med psykisk funktionsnedsättning.
- Samverkan ska bedrivas så att den enskilde upplever hälso- och sjukvård, habilitering, rehabilitering, vård och omsorg samt stöd som en helhet oavsett vilken enhet eller huvudman som bär ansvaret. Samverkan ska utgå från ett individperspektiv och ske med den enskilde och/eller dennes företrädares samtycke och delaktighet. En fast vårdkontakt ska enligt patientlagen⁴ utses på den enskildes begäran eller när behov av samordning av insatser finns. Syftet med en fast vårdkontakt är att stärka patientens ställning och att patienten får en tydligt definierad person som ska bistå och stödja patienten i kontakterna med vården och hjälpa till att samordna vårdens insatser.⁵

Ledning och styrning

I Kalmar län finns en struktur och modell för samverkan, gemensam ledning och styrning med Läns-gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård samt skolan.

Samverkansmodellen bygger på ett antal årligt återkommande forum. Varje år ska två presidiekonferenser hållas med presidiet i Region Kalmar län, berörda politiker inom Region Kalmar län, presidiet i Kommunförbundet Kalmar län, samtliga omsorgsnämndspresidier, socialnämndspresidier och skolpresidier i länets 12 kommuner. Arbetet samordnas av regionstab samordning hälso-och sjukvård.

Inom den läns-gemensamma ledningsgruppen finns social-och omsorgschefer samt skolchefer från länets tolv kommuner samt södra Kalmarsunds gymnasieförbund representerade. Från Region Kalmar län är förvaltningschefer inom primärvård, specialistvård, psykiatri, tandvård samt direktörer från ledningsstab och representant ifrån folkhälsa representerade.

⁴ SFS 2014:821, lagändring SFS 2023:42.

⁵ [Om fast vårdkontakt - Kunskapsguiden](#)

Inom länsgemensam ledning finns samordnande grupper för barn/unga, äldre och psykisk hälsa. Arbetet ska de närmsta åren fokusera på nära vård, förebyggande arbete och insatser för de mest utsatta.

Brukarmedverkan, folkhälsa, rehabilitering samt säker informationsöverföring är viktiga samverkansområden som ska genomsyra arbetet i samtliga samordnande grupper. Samordnande grupp psykisk hälsa består av representanter från länets kommuner, elevhälsa/skola, samt Region Kalmar län. Därtill tillkommer representanter från habilitering/ rehabilitering, folkhälsa samt brukar/ patient/närståenderepresentation. Samtliga representanter är utsedda av Länsgemensam ledning.

Arbetet som bedrivs i de samordnande grupperna leds av två utvecklingsledare, en från Kommunförbundet Kalmar län och en från Region Kalmar län. Från och med 2024 tillsätts en ordförande och en vice ordförande per samordnande grupp. Deras uppdrag blir att leda mötena, vara ett stöd i prioriteringar, ge spridning av pågående arbeten samt vara en länk mellan chefsnätverk - social- och omsorgschefer, skolchefer och sjukvårdsledning, länsgemensam ledning och samordnande grupp.

Ansvarsfördelning kring personer med psykisk funktionsnedsättning

Ansvarsfördelningen mellan kommun och Region Kalmar län avseende målgruppen regleras i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Socialtjänstlagen (SoL), Skollagen och Lagen om Stöd och Service (LSS). I denna överenskommelse tydliggörs kommunernas och Region Kalmar läns gemensamma ansvar för att planera sina insatser för enskilda med psykisk funktionsnedsättning i samverkan med den andra parten samt att upprätta samordnade individuella planer.

Samverkansöverenskommelsen gäller personer med psykiska funktionsnedsättningar i alla åldrar. Exempel på grupper där samverkan huvudmännen emellan är särskilt viktig är personer med psykisk funktionsnedsättning och samtidigt missbruk eller beroende.

Kommunerna och Region Kalmar län har flera överenskommelser om samverkan som reglerar ansvarsfördelningen för personer med behov av vård och stöd från Regionen och kommun. Sedan 2008 finns en överenskommelse om övertagande av hälso- och sjukvård i ordinärt boende som reglerar ansvarsgränser. Därtill kommer de praktiska anvisningar om hjälpmedel och om sjuksköterskeinsatser som antagits i anslutning till denna överenskommelse. Specifika överenskommelser gällande ansvarsfördelning finns på vårdgivarwebben.⁶

⁶ [Överenskommelser och praktiska anvisningar - Vårdgivare Region Kalmar län](#)

Gemensamt ansvar

Personer med samsjuklighet

Samsjuklighet innebär att man har två eller flera sjukdomstillstånd samtidigt. Det kan vara missbruk, psykiska funktionsnedsättningar och somatiska sjukdomar/ohälsa. Samsjuklighet fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning. Samsjuklighet är vanlig vid missbruksproblem och psykisk funktionsnedsättning. Personer med samsjuklighet löper en större risk för allvarliga skador, sjukdomar och för tidig död. Det är viktigt att behandla båda tillstånden samtidigt, vilket framhålls i de nationella riktlinjerna. Många patienter med psykisk funktionsnedsättning och/eller beroendeproblematik, har även somatisk sjukdom.⁷

Samordnad individuell plan

När den enskilde har behov av insatser både från hälso- och sjukvården och från socialtjänsten ska Region Kalmar län tillsammans med kommunen upprätta en SIP. Planen ska upprättas om Region Kalmar län eller kommunen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Den enskilde eller dess närstående kan också initiera en SIP.

Kommunerna och Region Kalmar län har en överenskommelse och därtill kopplade praktiska anvisningar för arbetet med Samordnad individuell plan. SIP gäller samtliga patienter/brukare oavsett ålder och diagnos. Även skolan har samma ansvar.⁸

Samverkan vid utskrivning från slutet hälso-och sjukvård

I lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård 2017:612 samt SFS 2019-979 finns bestämmelser om samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter det att de skrivits ut från slutet vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den regionfinansierade öppna vården. I Kalmar län har en överenskommelse och därtill kopplade praktiska anvisningar tagits fram. Syftet med den nya lagen är att den enskilde så snart som möjligt ska kunna skrivas ut när sjukhusets resurser inte längre behövs.⁹

⁷ [Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se)

⁸ [Överenskommelser och praktiska anvisningar - Vårdgivare Region Kalmar län](#)

⁹ [Överenskommelser och praktiska anvisningar - Vårdgivare Region Kalmar län](#)

Arbetsrehabilitering

Samordningsförbundet i Kalmar län är ett samverkansforum mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Region Kalmar län och alla kommuner i länet. Dess uppdrag är att underlätta för medlemmarna att samverka kring individer i arbetsför ålder som behöver ett samordnat stöd från en eller flera rehabiliteringsaktörer. De samordnade resurserna ska användas för insatser som syftar till att den enskilde ska återfå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete.

Våld i nära relationer

Region Kalmar län och länets kommuner har ansvar att arbeta förebyggande mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck (inkl könsstympling, barnäktenskap och tvångsgifte), prostitution och människohandel samt sexualiserat våld³

Kvinnor och män med psykisk funktionsnedsättning är en särskild riskgrupp för att utsättas för våld i nära relation.¹⁰ Verksamheter som arbetar med stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning måste uppmärksamma och beakta våldsutsattheten i stöd-och behandlingsarbetet.

Hälso-och sjukvården ska ha rutiner för att upptäcka våldsutsatthet genom att ställa frågor om våld. De som har erfarenheter av våld ska erbjudas vård och stödinsatser för detta som kännetecknas av god kvalitet och likvärdighet över länet. Berörda aktörer ska agera snabbt och samordnat. Enligt Socialstyrelsens föreskrift om våld i nära relationer har socialnämnden ansvar för insatser till våldsutövande barn och vuxna. Denna skrivning finns inte för hälso-och sjukvård eller tandvård.¹¹

Suicidprevention

Region Kalmar län och länets kommuner har en gemensam regional handlingsplan för suicidprevention. Regionen och kommunerna har en viktig uppgift i att arbeta för att färre länsinvånare avlider till följd av suicid. För personer med psykisk funktionsnedsättning finns en förhöjd risk för suicid och denna målgrupp ska särskilt uppmärksammas.¹²

En länsgemensam rutin för efterlevandestöd har utarbetats i Kalmar län. Den syftar till att säkerställa att både barn och vuxna får stöd.¹³

¹⁰ [Våld och utsatthet hos personer med funktionsnedsättning - Kunskapsguiden](#)

¹¹ [En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor - Regeringen.se](#)

¹² [Psykisk hälsa - Vårdgivare Region Kalmar län](#)

¹³ [Efterlevandestöd vid suicid - Vårdgivare Region Kalmar län](#)

Brukarmedverkan

I Kalmar län finns ”Modell för brukares, patienters och närståendes medverkan i Kalmar län”. Syftet är att förbättra stöd, vård och omsorg genom att brukare, patienter, närstående och tjänstepersoner arbetar tillsammans i Läns gemensam ledning. Brukare/patienter/närståendes medverkan bidrar till ett ömsesidigt lärande, bättre underlag i diskussioner och beslut.

Samverkansområdesgrupp brukarmedverkan företräder patienter, närstående och brukare i ett övergripande perspektiv i länet. Medlemmarna hämtas från den ”intressebank” som invånare med intresse av att medverka i förbättring av stöd, vård och omsorg i Kalmar län har möjlighet att anmäla sig till.

Patientlagen (2014:821) syftar till att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, delaktighet och självbestämmande.

Brukare och brukarorganisationer ska vara en naturlig part i samverkansprocessen och ges möjlighet att medverka i revideringen av Samverkansöverenskommelsen.¹⁴

Uppdelat ansvar

Stöd till vuxna anhöriga/närstående

I kommunens ansvar ingår att upprätta planer för hur bestämmelsen ska tillämpas i socialtjänsten, att informera kommuninvånarna om möjligheten att få stöd om man vårdar en närstående, att avsätta pengar för anhörigstöd samt att följa upp arbetet.

Kommunernas ansvar

Enligt Socialtjänstlagen ska kommunen erbjuda stöd för att underlätta för den som vårdar eller stödjer en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder (5 kap. 10 § SoL).

Kommunens skyldighet att erbjuda stöd är inte kopplat till att man vårdar eller stödjer en närstående med en viss sjukdom eller diagnos, viss ålder eller typ av funktionsnedsättning. Att ge eller få vård eller omsorg kan ske mellan föräldrar och barn, och mellan vuxna barn och föräldrar. Det kan också handla om hjälp mellan makar, eller mellan syskon, grannar och goda vänner. Hälso- och sjukvården och socialtjänsten ska samarbeta för anhörigas/ närståendes bästa.

¹⁴ [Invånarmedverkan - Vårdgivare Region Kalmar län](#)

Föräldrar har ett vårdnadsansvar för sina barn, men som anhörig/närstående till en vuxen person har man inga skyldigheter att ge vård eller stöd. I kommunens ansvar ingår att upprätta planer för hur bestämmelsen ska tillämpas samt informera kommuninvånarna om möjlighet att få stöd om man vårdar en anhöriga, att avsätta medel för anhörigstöd och följa upp arbetet.

Region Kalmar läns ansvar

Region Kalmar läns vårdande enheter åtar sig att uppmärksamma och stödja anhöriga på ett tidigt stadium genom att:

- Ställa en direkt fråga till anhöriga/ närstående om behovet av stöd hjälpa till med kontakt med kommunens anhörigstödsfunktion

Stöd till barn som anhöriga

Från 1 januari 2020 är Barnkonventionen svensk lag - barnrättslagen. Fyra av konventionens artiklar anses vara de grundläggande principerna. Det är principen om barnets bästa, barns rätt till inflytande, att varje barn har rätt till liv och utveckling och att inget barn får diskrimineras. Barnets rätt till delaktighet i frågor som berör hen själv består av tre lika delar: Barnets rätt till information, barnets rätt till att komma till tals och bli lyssnad på och barnets rätt till inflytande och självbestämmande utifrån ålder och mognad.

Gemensamt för socialtjänst, skola och Region Kalmar län är att barn och ungdomar ska bli involverade och delaktiga i beslut som rör dem och professionen behöver utbildas för att få kunskap i hur detta ska ske på bästa sätt utifrån ett barnperspektiv.

Kommunernas ansvar

Bestämmelsen i 5 kap. 10 § SoL är formulerad så att den inte inkluderar barn, men många barn är ändå i praktiken unga omsorgsgivare. Kommunernas anhörigstöd kan inkludera att ge stöd till barn för en trygg uppväxt.

Socialtjänsten har ansvar för att barn får en trygg uppväxt samt ska arbeta förebyggande. Det är därmed en viktig uppgift att både upptäcka och stödja barn som anhöriga när föräldrar har missbruk/beroende, psykisk ohälsa eller andra allvarliga svårigheter som kan påverka föräldraskapet och barns hälsa och utveckling.

Region Kalmar läns ansvar

Region Kalmar län har ett ansvar att lyssna på barn och att ta hänsyn till varje barns bästa enligt 5 kap. 7§ HSL. Arbetet för tillämpning av Barnkonventionen är långsiktigt och måste ständigt pågå för ett friskare, tryggare och rikare liv för barnen i Kalmar län.

I handlingsplan ”Barnrättsarbete för varje barns bästa” beskrivs hur Region Kalmar län ska omsätta Barnkonventionen i praktisk handling, så att barnperspektivet genomsyrar förhållnings- och arbetsätt i varje verksamhet och i alla beslutsfattares agerande. Barn som lever i hemförhållanden där våld förekommer bör i möjligaste mån kunna identifieras i kontakt med vården.

Region Kalmar läns verksamhet ska vara känd, tillgänglig och anpassad för barn.

- Information ska ges på ett sätt som barn förstår.
- Region Kalmar län ska fatta beslut som rör barn utifrån barns behov och Förutsättningar.
- Region Kalmar län ska ha god kännedom om barns hälsa och levnadsvillkor.

Ifall en vuxen patient lider av psykisk ohälsa, allvarlig fysisk sjukdom, funktionsnedsättning, har ett beroende/missbruk, får palliativ vård eller plötsligt avlider ska personal uppmärksamma om det finns barn, 0–18 år i familjen. Dessa barn ska informeras om att det finns hållbarhetsombud och hänvisning ska ske till andra lämpliga stödverksamheter. För mer information se den länsgemensamma rutinen för efterlevandestöd.¹⁵

Bostad

Personer med psykisk funktionsnedsättning kan ibland behöva stödinsatser i form av bostad eller boende med särskild service enligt LSS eller SoL eller stöd i ordinärt boende som bistånd enligt SoL eller LSS. Detta stöd är kommunernas ansvar.

Hälso-och sjukvård, habilitering, rehabilitering och hjälpmedel

Sedan 2008 finns i Kalmar län *Avtal om övertagande av hälso- och sjukvårdsinsatser i ordinärt boende* mellan Region Kalmar län och kommunerna i Kalmar län.

1 juli 2015 kompletterades med förtydligande tillägg.

Avtalet omfattar alla patienter oavsett diagnos eller ålder. Detta innebär att följande ansvarsfördelning gäller i Kalmar län:

¹⁵ [Efterlevandestöd vid suicid - För vårdgivare Region Kalmar län](#)

Kommunernas ansvar

- Hälso- och sjukvård till personer som bor i särskilda boenden samt bostäder med särskild service
- Hälso- och sjukvård till de personer som har sjukvård i ordinärt boende (hemsjukvård).
- Rehabilitering till personer i såväl ordinärt som särskilt boende och vistelse i daglig verksamhet och dagverksamhet.
- Bashabilitering till personer över 18 år i såväl ordinärt som särskilt boende och bostad med särskilt service samt vid vistelse i daglig verksamhet och dagverksamhet.
- Kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar omfattar hälso- och sjukvårdsinsatser upp t.o.m. sjuksköterskenivå samt arbetsterapeut och fysioterapeutnivå.

Region Kalmar läns ansvar

- Vid kontakt med primärvården ska alla patienter få en patientansvarig läkare, sk fast läkarkontakt.
- Akut och planerad vård, slutna respektive öppenvård inklusive primärvård.
- Rehabilitering, specialisthabilitering och hjälpmedel
- Läkarmedverkan
- Läkemedel

Hjälpmedel

Enligt gällande avtal är kommunerna ansvariga för hjälpmedel till personer i såväl ordinärt som särskilt boende och bostad med särskild service samt vistelse i daglig verksamhet och dagverksamhet.

För patienter inom habiliteringsverksamheten gäller:

Kommunernas ansvar

- Förskrivning och utprovning av tekniska hjälpmedel som inte kräver specialanpassningar, för personer över 18 år.

Region Kalmar läns ansvar

- Förskrivning och utprovning av tekniska hjälpmedel för personer under 18 år.
- Förskrivning och utprovning av tekniska hjälpmedel som kräver specialanpassningar likställs med specialisthabilitering och är, oavsett ålder regionens ansvar.

Personligt ombud

Personligt ombud är ett stöd för den enskilde över 18 år som har en psykisk funktionsnedsättning och behöver hjälp och stöd att söka vård, stöd eller service. Det personliga ombudet är fristående från de olika myndigheterna och har tystnadsplikt. Stödet är avgiftsfritt. Den enskilde som själv ska söka hjälpen ska utifrån den psykiska funktionsnedsättningen uppvisa:

- Omfattande och långvariga psykiatriska och sociala svårigheter som medför stora hinder för ett fungerande vardagsliv
- Komplexa behov av vård, stöd och service
- Behov av kontakt med socialtjänst, primärvård och/eller den specialiserade psykiatrin och andra myndigheter
- Behov av samordning av vård, stöd och service

Sysselsättning

Respektive kommuns socialnämnd ska medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd (5 kap. 7 § SoL).

Uppföljning

Arbetet med uppföljning av överenskommelsen sker i samordnande grupp psykisk hälsa i samverkan med informationsöverföringsgruppen samt övriga samordnande grupper. Samordnande grupp psykisk hälsa gör årligen en genomgång av överenskommelsen.

Avvikelser ska användas, enligt det system som respektive verksamhet använder. För de verksamheter som har tillgång till Cosmic LINK ska STELLA- avvikelsesystem användas mellan Region Kalmar län och länets kommuner.

Varje huvudman har skyldighet att informera de andra huvudmännen om planerade förändringar i den egna verksamheten som kan påverka förutsättningar för samverkan eller samordning eller få andra konsekvenser för de andra huvudmännens verksamhet.

Former för hur samverkansproblem mellan parterna ska lösas

Om samverkansproblem eller tvister mellan Region Kalmar län och kommunerna uppstår kring ansvarsfrågor, betalningsansvar eller i samverkan kring den enskilde, som t.ex. svårigheter att komma i kontakt med en verksamhet, insatser som inte genomförs, ska dessa hanteras av:

1. Verksamheterna på tjänstemanna-/chefs nivå
2. Läns gemensam ledning i samverkan
3. Kommunchef/direktör och Regiondirektör
4. Kommunförbundet Kalmar läns styrelse och regionstyrelsens presidium.

Företrädarna har ett gemensamt ansvar att inleda diskussioner inom två veckor för att komma fram till en gemensam lösning utifrån de gemensamma riktlinjerna. Samverkansproblem och tvister ska lösas skyndsamt och återkoppling ske till alla berörda parter.

Gemensamma överenskommelser

Till denna överenskommelse kopplas nedanstående överenskommelser om samverkan samt i förekommande fall praktiska anvisningar.

- Överenskommelse gällande barn och ungas hälsa
- Överenskommelse för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.
- Överenskommelse familjecentraler
- Överenskommelse kring samordnad individuell plan (SIP) i Kalmar län
- Överenskommelse brukarmedverkan
- Överenskommelse kring Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård
- Överenskommelse mellan Region Kalmar län i Kalmar län och kommunerna i Kalmar län kring personer med riskbruk, missbruk och beroende
- Överenskommelse om övertagande av hälso- och sjukvårdsinsatser i ordinärt boende (Hemsjukvårdsavtalet)
- Överenskommelse hälso- och munhälsoundersökning

Samtliga återfinns på [Överenskommelser och praktiska anvisningar](#)

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
220923	Länkar ersätts med nya – vårdgivarwebben Mindre omskrivningar om brukarmedverkan samt barnrätt. Ändring av uppföljning - borttagning av enkät som uppföljningsmetod.	Maria Minich Karlsson, Sofia Ludvigsson
231222	Tillägg av nära vård, personligt ombud, samsjuklighet, ändring av text om hjälpmedel, ändring av lagtext, fast vårdkontakt, ändring av rubrik från boende till bostad, ord/vice ordf. Ändringar av fotnot	Maria Minich Karlsson, Sofia Ludvigsson samt samordnande grupp psykisk hälsa. Godkänd av ordförande och vice ordförande i samordnande grupp.
240412	Beslut om godkännande av revidering	Länsgemensam ledning i samverkan